

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

§. 3. Probatu responsio ex eo quòd in hypothesi prædeterminationis nullus esse videatur positivus liberatis usus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

frante. Ergo, secundum responſionem hanc, Titius non accipit prædeterminationem physicam ad actum charitatis, quia non elicit actum charitatis. Ergo si eliceret actum charitatis, acciperet prædeterminationem physicam ad actum charitatis, & ideo acciperet prædeterminationem physicam ad actum charitatis, quia eliceret actum charitatis. Atqui hoc est manifeste absurdum. Nam, ut docent adversarii, prædeterminationis physica ad actum charitatis debet dari Titio saltem natura prius, quam eliciat actum charitatis: alioqui simul esset & non esset prædeterminationis ad actum charitatis. Quod implicat.

Respondetis 3. Titium non accipere prædeterminationem physicam ad actum charitatis propter impedimentum præsens quod ipse liberè ponit, & consequenter sibi imputare debere, quod illam non accipiat. Sed quæro, quodnam sit illud impedimentum præsens quod Titius liberè ponit in casu proposito? Certè si est aliquid ejusmodi impedimentum in casu proposito, vel est aliquis actus malus, vel omisso alicujus actus boni. Neutrum potest dici. Non primum. Nam, ut supponitur, in casu proposito nihil agit, sed purè omittit. Quam sanè suppositionem non negabunt adversarii, qui omissionem puram liberam propugnant. Non etiam secundum. Alioquin assignent omissionem illam, propter quam Titius non accipit prædeterminationem physicam ad actum amoris. Certè videntur non aliam assignare posse præter omissionem consensus salutaris dandi gratiæ excitanti. At dici non potest, quod Titius non accipiat prædeterminationem physicam ad actum amoris propter omissionem hujus consensus. Cum enim consensus salutaris dandus gratiæ excitanti ad actum charitatis, realiter sit ipse actus charitatis, omisso illius re ipsa non est aliud, quam actus charitatis omisso. Non potest autem dici, quod Titius non accipiat prædeterminationem physicam ad actum charitatis propter ipsius actus charitatis omissionem, ut manifestum est ex dictis ad 2. responſionem.

Respondetis 4. Titium non accipere physicam prædeterminationem ad actum charitatis propter impedimentum antecedens, nempe propter peccatum originale. Sed contra est; quia sic respondendo, non ostenditur quomodo in potestate Titii sit physica prædeterminationis ad actum charitatis, & sic adhuc manet tota difficultas insoluta.

At inquit. Propter peccatum originale, Titius sibi imputare debet, quod non accipiat physicam prædeterminationem ad actum charitatis. Ergo peccat omittendo actum charitatis. *R. neg. conseq.* Nam, etiam dato, quod Titius propter peccatum originale imputare sibi debeat, quod physicam prædeterminationem ad actum charitatis non accipiat, nihilo plus in ejus potestate est, ut illam habeat, & sic adhuc non liberè, sed necessariò omittit actum charitatis, proindeque omittendo peccare non potest.

Respondetis denique 5. Deum esse paratum ex se, ad dandam Titio physicam prædeterminationem ad actum charitatis, & consequenter Titium, si non illam habet, sua aliqua culpa non habere, sicque sua culpa aliqua necessitatem omittendi actum charitatis incurrere. Sed contra est; quia perperam dicitur Deum ex se paratum esse, ad dandam Titio prædeterminationem physicam ad actum charitatis, nisi etiam ostendatur, quomodo in potestate Titii sit, ut illam prædeterminationem accipiat à Deo, ad eam dandam parato. Hoc autem non ostendunt adversarii.

§. III.

Probatur responsio nostra ex eo quod in hypothesi Prædeterminantium nullus esse videatur positivus libertatis usus.

Supponamus Titium hic & nunc judicare, quod teneatur ad eliciendum actum charitatis; dico quod in hypothesi Prædeterminantium, aut non eliciat actum charitatis, aut eliciat necessariò. Nam sic arguor. Titius in hypothesi Prædeterminantium non potest in

Simonet Theol. Tom. I.

casu proposito se ipsum determinare ad amandum. Ergo, &c. *Probo ant.* Nam si potest, vel antequam accipiat motionem prædeterminantem ad amorem, vel postquam accipit. Neutrum dici potest. Non primum; alioqui talis motio esset inutilis. Non etiam secundum. Postquam enim accipit motionem illam, ita per eam ad amandum antecedenter, & independenter ab omni exercitio libertatis suæ, obligatus est, ut simpliciter repugnet illum non amare. Sed qui sic ad amorem obligatus est, non potest se ipsum determinare ad amorem; nam se ipsum determinare ad amorem, nec est, nec esse potest aliud, quam absque antecedenti ad amandum obligatione intrinseca, amare, aut velle amare. Et verò se ipsum determinare ad amorem, non est præcisè amare, aut velle amare, non est etiam præcisè amare sponte, aut sponte velle amare; superest igitur ut sit, amare aut velle amare absque antecedenti ad amandum obligatione intrinseca; vel, si vis, quod eodem redit, ut sit amare, aut velle amare cum potentia non amandi expedita & soluta ab omni ad non amandum impedimento. Ergo, &c.

Dices 1. Cum Titius accipit motionem ipsam prædeterminantem ad amorem, seipse determinat ad amorem. Ergo tunc habet potentiam se ipsum determinandi ad amorem. *R. neg. ant.* Nam cum accipit talem motionem, antecedenter & independenter ab omni exercitio libertatis suæ per eam saltem natura prius, quam amet, obligatur ad amandum, & ita obligatur, ut simpliciter repugnet eum non amare. Ergo amat, non quia ipse se determinat, sed quia ad amandum à Deo jam determinatus natura prius, quam velit amare, & amet, non potest non amare.

At inquit. Motio illa se tenet ex parte actus secundi. Ergo sub illa Titius se determinat. *R. neg. conseq.* Nam, etiam dato quod motio illa se teneat ex parte actus secundi, nihilominus verum est, quod Titium natura prius, quam amet, obliget ad amorem, & ita obliget, ut simpliciter repugnet illum non amare. Titium autem sic obligatum ad amorem, se ipsum determinare ad amorem, implicat contradictionem in terminis.

Dices 2. Titius sub motione ad amorem prædeterminante, habet indifferentiam judicii: nam motio illa non obstat, quominus objectum partim sub ratione boni, partim sub ratione mali, ab intellectu proponatur voluntati. Ergo Titius sub illa motione se ipse determinat ad amorem. *R. neg. conseq.* Nam ad hoc ut Titius se ipse determinet, non sufficit indifferentia judicii in intellectu, sed præterea requiritur immunitas ab antecedenti ad unum obligatione in voluntate. Hanc autem immunitatem non habet, nec habere potest sub motione ad amorem prædeterminante.

At inquit. Manente indifferentia judicii, non potest voluntas necessitari. Ergo nec antecedenter ad unum obligari. *R. voluntatem non posse tunc necessitari ab objecto, sed posse necessitari à motione recepta in ipsa, & qua posita in voluntate independenter à voluntate, repugnat voluntatem non agere.* Cum autem dicit S. Thomas voluntatem, quandiu manet indifferentia judicii, non necessitari, supponit, quod voluntas nunquam ad unum prædeterminetur à Deo, quandiu manet hæc indifferentia.

Dices 3. Motio ad amorem prædeterminans applicat tantum voluntatem ad actum. Item tantum tollit indifferentiam passivam voluntatis. Item imprimat voluntati delectationem. Item sub illa motione Titius retinet potentiam agendi & non agendi, & aliud agendi. Item sub illa motione voluntas conservat suam universalitatem, & amplitudinem virtutalem. *Ad 1. R. neg.* Nam non solum applicat, sed etiam sic applicat voluntatem ad actum, ut natura prius, quam agat, simpliciter repugnet illam non agere, & ita sic applicat illam ad actum, ut illam antecedenter obliget ad alteram partem contradictionis. *Ad 2. R. neg.* Nam etiam antecedenter ligat & impedit indifferentiam activam. *Ad 3. R.* inde tantum sequi, quod voluntas sub illa motione sponte velit

Aa 4

& agat.

& agat. *Ad 4.* R. Titium sub illa motione retinere potentiam agendi & non agendi, & aliud agendi, cum retineat totam voluntatis substantiam; sed potentia illa est antecedenter ligata & impedita. *Ad 5.* R. inde sequi tantum, quod voluntas Titii sub illa motione retineat libertatem remoram & radicalem.

Dices 4. Deus est omnipotens. Ergo potest voluntatem Titii ita ad amorem physice prædeterminare, ut eam tamen non obliget antecedenter ad hunc actum. R. neg. conseq. Nam ex eo quod Deus sit omnipotens, non sequitur, quod possit repugnantia. At pugnant inter se, voluntatem Titii ad amorem physice prædeterminatam esse, & tamen non esse antecedenter obligatam ad amorem, ut patet ex dictis supra.

At inquires. Cum Deus sit omnipotens, potest voluntatem Titii per motionem physice prædeterminantem applicare ad actum amoris secundum exigentiam quam habet, ut est facultas electiva. R. neg. Nam Deus, quia est omnipotens, potest quidem quamlibet causam applicare ad actionem secundum exigentiam ejus, ac non potest per medium quodlibet; alioqui posset causam applicare ad actionem secundum exigentiam ejus per medium ejus exigentia contrarium; quod est absurdum. Dico autem, quod motio physice prædeterminans sit medium applicandi voluntatem contrarium ejus exigentia, quia electiva facultas est; quia motio physice prædeterminans ita voluntatem natura prius quam operetur, applicat ad operationem, ut simpliciter repugnet illam non operari, & consequenter ut sit natura prius quam operetur, obligata ad operandum, quam obligationem respicit facultas electiva, quia talis; quia quia talis, dicit immunitatem ab antecedenti ad alteram partem contradictionis obligatione intrinseca.

At inquires. Deus per suam omnipotentiam potest physicam prædeterminationem ita voluntatis, quia facultas est electiva, exigentia temperare, ut illi consentanea sit. R. Deum hoc non magis posse, quam possit mutare essentias rerum. Essentia autem motionis physice prædeterminantis est, quod sit virtus quædam activa, causa saltem natura prius quam operetur, impressa, & cum actu ad quem datur, ita connexa, ut, ea posita, simpliciter repugnet actum non esse. Quod est, motionem physice prædeterminantem essentialiter esse obligativam antecedenter ad alteram contradictionis partem, & consequenter, essentialiter esse dissidentem exigentia voluntatis, quia electiva facultas est.

S. IV.

Probatum responso nostra autoritate Concilii Senonensis.

Concilium Senonense sic loquitur decreto fidei 15. *Neque tamen tanta gratie necessitas libero præjudicat arbitrio: cum illa semper sit in promptu... nec denique tale sit hujusmodi trahentis Dei auxilium, cui resisti non possit.* Unde sic argumentor. Ex Concilio Senonensi homo resistere potest motioni divinæ, quacum re ipsa bonum operatur. Atqui non potest resistere motioni physice prædeterminanti. Ergo ex Concilio Senonensi motio divinæ, quacum homo bonum operatur, non est motio physice prædeterminans. Quod est contra hypothesin Prædeterminantium, qui gratiam efficacem dicunt esse motionem physice prædeterminantem. Major autem patet; quia Synodus manifestè loquitur de ea motione divinæ, qua sic ad bonum trahitur voluntas hominis, ut illud re ipsa operetur. Minor etiam facile ostenditur. Homo non potest resistere motioni, cujus activitatem vincere non potest: nam resistere motioni, & ejus activitatem superare, sunt unum & idem. Atqui homo vincere non potest activitatem motionis physice prædeterminantis: hæc enim activitas est essentialiter connexa cum actu, ad quem homo movetur. Ergo, &c.

Dices 1. Concilium Senonense cum ait hominem posse resistere motioni divinæ, loquitur in sensu di-

viso, non in sensu composito. Potest autem homo in sensu diviso resistere motioni divinæ physice prædeterminanti, licet non possit in sensu composito. Ergo Synodus non adversatur hypothesi Prædeterminantium. R. neg. maj. & dico distinctionem sensus compositi & divisi hic locum habere non posse. Nam sicut repugnat, alicui resistere in sensu diviso; ita repugnat, alicui posse resistere in sensu diviso. Sicut enim resistere motioni, est motionis existentis & præsentis vim superare aut elidere; & sic resistere motioni, est conjungere cum motione negationem actionis, ad quam impellit motio; ita posse resistere motioni, est posse motionis existentis & præsentis vim superare aut elidere; proindeque posse resistere motioni, est posse conjungere cum motione negationem actionis, ad quam impellit motio. Unde utrumque, nempe & resistere, & posse resistere motioni, dicit essentialiter sensum compositum.

Confirmatur & declaratur amplius. Nam sicut actu resistere, est actu actionem unius agentis vinci ab actione alterius reagentis; & sic actu resistere, dicit actualem conjunctionem duarum actionum oppositarum, quarum una vincitur ab altera; ita posse resistere, est posse actionem unius agentis vinci ab actione alterius reagentis; & sic posse resistere, dicit possibilem conjunctionem duarum actionum oppositarum, quarum una superari posset ab altera. Igitur & actu resistere, & posse resistere, dicunt sensum compositum.

Dices 2. Homo sub motione ipsam physice prædeterminante retinet potentiam id, ad quod movetur, non facendi, si motione careret, & ab illa divideretur. Ergo homo potest resistere motioni ipsam physice prædeterminanti, non quidem in sensu composito, sed in sensu diviso. R. neg. conseq. Nam si ex antecedente sequeretur, quod homo posset dici aliquo sensu posse resistere motioni ipsam physice prædeterminanti, 1. puer verè & propriè diceretur posse resistere giganti, ipsum violentè trahenti: nam sub illa violenta gigantis tractione retinet potentiam non eundi, quò a gigante violentè trahitur, si abesset, vel cessaret violenta tractio gigantis. 2. Quilibet verè & propriè diceretur, sine gratia posse resistere tentationi, quantumvis gravi & diuturnæ; quia sub tentatione retinet potentiam non faciendi malum, ad quod inducit tentatio, si non tentaretur, aut à tentatione liberaretur. 3. Similiter quilibet verè & propriè diceretur, posse resistere cuivis antecedenti necessitati, quantumvis ineluctabili & insuperabili; quia sub illa necessitate retineret potentiam non faciendi id, ad quod necessitatur, si tali necessitate careret, aut ab illa eximeretur. Quæ tria sunt evidenter falsa & absurda, imò secundum contrarium est fidei.

Itaque posse resistere motioni, est posse conjungere negationem actionis cum motione ad actionem impellente. Nam in genere unum agens posse alteri agenti resistere, nihil aliud esse potest, quam unum agens posse alterius agentis virtutem, vel, si vis, actionem vincere, aut elidere: cum unum agens alteri agenti actu resistere, non sit aliud, quam unum agens alterius agentis virtutem seu actionem superare aut elidere. Quod ipsa vox, resistere, vel invitis obtrudit: hæc enim vox manifestè dicit pugnam duorum, quorum unum agit, & alterum reagit, & reagendo vincit, aut elidit actionem alterius. Unde hæc vox dicit duas actiones realiter coexistentes, unam in obliquo, nempe actionem aggredientis, & aliam in recto, nempe reactionem aggressi, vincentis aut elidentis actionem aggredientis.

Dices 3. Eiam supposita veritate hujus doctrinæ, adhuc homo resistere potest motioni ipsam physice prædeterminanti. Ergo, &c. R. neg. conseq. Nam quomodo posset homo conjungere cum illa motione negationem actus, ad quem datur illa motio: cum illa motio sit essentialiter connexa cum actu, ad quem datur, sic ut actum, ea posita, repugnet non esse?

At inquires. Non potest quidem homo conjungere negationem actus cum illa motione, spectata ut est virtus quædam omnipotentia divinæ, sub qua consideratio-
ne est essentialiter connexa cum actu; sed conjungere
po-